

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРИЛОЖЕНИЕ

КЪМ ЗАПОВЕД № РД 09-46 / 12.01.2005 Г.

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА
ПРОГРАМА**

за придобиване трета степен на професионална квалификация

ПРОФЕСИЯ : КОД 00129500 ПОЛИГРАФИЯ

ПРОФЕСИОНАЛНА ОБЛАСТ: КОД 12 ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ

София, 2005 година

I. ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Изпитната програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и практика за придобиване трета степен на професионална квалификация по специалност **Полиграфия**. Разработена е на основата на ЗНП, ЗПОО, ЗСООМ, нормативните документи за придобиване степен на професионална квалификация.

II. ЦЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО

Основна цел на обучението по специалността е формирането на професионални умения, знания, навици и професионално-личностни качества, гарантиращи качествено упражняване на професията и успешна реализация на обучаваните по придобитата специалност.

III. ПРОФЕСИОНАЛНИ КОМПЕТЕНЦИИ

За постигане на основната цел на обучението учениците трябва да притежават професионалните компетенции, отразени в табл. №1.

Табл.№1

№	Професионални компетенции	Учебни предмети								Относителна тежест в крайното оценяване %
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Познава теоретичните основи за изработване на полиграфически-те издания.	++	+++	+	+					14
2.	Знае основните технологични процеси при изработване на полиграфическите издания	+++	++	+	+		+		+	18
3.	Познава материалите за изработване на печатни издания и може да ги избира.		++	+			+		+	10
4.	Познава машините за изработване на печатни изделия и умее да прави избор на машина в зависимост от печатното издание.	++	+	+	+		+		+	12
5.	Притежава обща редакционна и художествена култура за оформяне на печатните издания.			++		++	+	+		12
6.	Познава видовете печатни		+	+	+			+		

	издания и тяхното предназначение за правилен избор на оформление.									8
7.	Познава издателската дейност и правата на издателя.				+				++	6
8.	Познава етапите на работа и може да организира технологични процеси за работни екипи.	+	+					+	+	8
9.	Умее да разчита технологична карта от поръчка и да изработва поръчаното печатно изделие.	++		+				+	+	12
	Тежест на учебния предмет в %	20	18	18	10	4	10	12	8	100%

- 1.Технология на полиграфическите процеси
- 2.Обща полиграфия
- 3.Оформление на полиграфическите издания
- 4.Автоматизация на издателската дейност
5. Общохудожествени предмети:
Рисуване; Графично и техническо чертане
6. Общотехнически предмети:
Материалознание; Техническа механика и електротехника
- 7.Икономически предмети:
Мениджмънт и Икономика
- 8.Здравословни и безопасни условия на труд

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Табл.№2

№	УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ, ТЕМИ ОТ УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ	КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ
1.	<p>Обща полиграфия Общохудожествени предмети</p> <p>Видове печатна продукция. Шрифтове, използвани в полиграфията. Полиграфически издателски четни единици.</p>	<p>-Класифицира печатна продукция по признаци и нейното групиране.</p> <p>-Характеризира шрифтовете, според рисунъка, начертанието, големината и тяхното предназначение.</p> <p>- Познава типографска мерна система.</p> <p>-Знае характерните особености на формата на печатния лист и формата на печатното издание</p>
2.	<p>Технология на полиграфическите процеси</p> <p>Видове печати.</p>	<p>-Изброява видовете печати и прави характеристика на печатите.</p> <p>-Прашене на хартията по време на печат и нейното обезпрашаване.</p> <p>-Подготовка на материалите за печат. Спазва инструкцията за безопасна работа.</p>

		-Знае да прови ревизия на отпечатъка.
3.	Технология на полиграфическите процеси Общотехнически предмети Здравословни и безопасни условия на труд Офсетови машини – видове, устройство на едноцветни, двуцветни и четирицветни листови машини. Статично електричество при печат. Подготовка на машината за печат.	- Прави класификация на офсетовите машини. – Познава предимства и недостатъци. - Знае действието на двуцветна офсетова машина и може да го обясни. - Изброява причините за възникване на статичното електричество в печатния процес. - Знае правилата за здравословен и безопасен труд.
4.	Общотехнически предмети Производство на хартия - дървесна маса и целулоза.	- Характеризира видовете дървесна маса и получаването ѝ. - Знае методите за получаване на дървесна целулоза. - Знае състава и композицията на хартията. Изброява видовете проклейки на хартията.
5.	Обща полиграфия Общотехнически предмети Отливане на хартия.	- Знае видове машини за отливане на хартия. - Знае и обяснява суперкаландрирането на хартията. - Знае методите за нарязване, форматиране, сортиране и опаковане на хартията.
6.	Общотехнически предмети Мастила, пасти. Видове.	- Знае състава на мастилата. - Знае видовете мастила. – Може да ги класифицира по предназначение. - Знае органичните разтворители и тяхното приложение.
7.	Обща полиграфия Оформление на полиграфическите издания Елементи на книгата и материалите за нея.	-Характеризира отделните елементи и мястото им в книгата. -Знае характерните особености и формат на печатния лист и формат на печатното издание.
8.	Технология на полиграфическите процеси Обща полиграфия Сгъване и набор на книжното тяло.	- Знае устройството на сгъвачна машина и настройката на формат за сгъване. - Знае сгъване и пресуване на печатните коли. - Знае устройството на колонаборна машина.
9.	Технология на полиграфическите процеси Обща полиграфия Подготовка на книжни тела за подвързии.	-Знае характерните особености при изработването на книжни тела за подвързии и тяхната дообработка. -Определя размерите на детайлите за подвързии.
10.	Технология на полиграфическите процеси Обща полиграфия Здравословни и безопасни условия на труд	-Знае същността, разрязването, сгъването и пресуването на колите. -Знае характерните особености при комплектуването с влагане и с набор. -Познава действията на ножа и спазва инструкциите за

	Комплектуване на книжни тела.	безопасна работа.
11.	Автоматизация на издателската дейност Общохудожествени предмети Икономически предмети Издателска дейност. Организация на бизнеса. Мениджмънт. Умения за работа в екип. Предприемачество. Комуникации. Иновации.	-Знае мениджмънта на издателската дейност. - Избира организационната форма на бизнеса. - Управлява човешките ресурси. - Подбира, формира и работи в екип. - Преценява предприемачески рискове. - Комуникира ефективно. - Прилага иновации в бизнеса.
12.	Технология на полиграфическите процеси Печатни форми.	Знае факторите, от които зависят печатните форми.

IV.ОРГАНИЗАЦИЯ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

1. Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация са:

- **изпит по теория на професията;**
- **изпит по практика на професията.**

2. Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация са задължителни независимо от формата на обучение.

3. До държавни изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация учениците се допускат след подаване на заявление в определените от министъра на образованието и науката срокове.

4. Държавният изпит по теория на професията е писмена разработка по изпитна тема.

5. Обучаваните по една и съща професия и специалност в едно училище полагат държавния изпит по теория върху една и съща изпитна тема.

6. Държавният изпит по практика на професията е изпълнение на индивидуално практическо задание и се провежда по график на училището.

7. Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация по теория и практика на професията се провеждат върху учебното съдържание, предвидено в учебните програми за пълния курс на обучение.

8. До държавни изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация се допускат ученици, които успешно са завършили класа, за който е предвидено полагането им.

9. До държавни изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация учениците се допускат с документ за самоличност.

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

1. Изпитните теми за държавния изпит по теория на професията са разработени в съответствие с компетенциите за достигане трета степен на професионална квалификация по професията.
2. Изпитните теми за държавния изпит по теория на професията се определят с тази изпитна програма.
3. Всяка изпитна тема е с комплексен характер и включва учебно съдържание от различни учебни предмети, както и критерии за оценяване.
4. Изпитните билети включват изпитна тема, дидактически материали (при необходимост) и критерии за оценяването. Всеки изпитен билет съдържа една изпитна тема.
5. В деня на изпита в запечатани пликосе се представят всички изпитни билети, като се изтегля един от тях за всички ученици, обучавани по професията, специалността. Останалите пликосе се отварят за доказателство, че са представени всички изпитни теми.
6. Продължителността на изпита по теория на професията е 4 астрономически часа.
7. Не се допуска учениците да си подсказват, да преписват и да си пречат.

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Държавният изпит по практика на професията се състои в изработване на изделие или извършване на определена работа в съответствие с компетенциите за достигане трета степен на професионална квалификация по професията.
2. Видът на изделието или характерът на работата се възлагат чрез индивидуално практическо задание, което ученикът изтегля в деня, определен за начало на изпита.
3. Индивидуалните практически задания се подготвят от комисия, определена със заповед на директора, като се съобразяват с конкретните условия за провеждане на изпита и се утвърждават от директора на училището.
4. Всяко индивидуално практическо задание включва и критерии за оценяване на дейностите, предвидени в него. Критериите в индивидуалните практически задания се съобразяват с единните национални критерии в изпитната програма.
5. Времето и мястото за провеждане на държавния изпит по практика на професията се определя по график, утвърден от директора на училището.
6. Държавният изпит по практика на професията е с продължителност до 3 дни по 6 астрономически часа.
7. В определеното в графика време и място за провеждане на държавния изпит по практика на професията учениците се явяват с работно облекло съобразно изискванията на професията.

У. СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

Изпитните теми са определени с изпитната програма, те са комплексни и включват учебно съдържание от няколко учебни предмета, като се базират на професионалните компетенции и знанията, представени в горните таблици.

ИЗПИТНИ ТЕМИ

ТЕМА 1. ПЕЧАТНА ПРОДУКЦИЯ

1.1. Видове печатна продукция. Класификация на печатната продукция по признаци и нейното групиране.

1.2. Шрифтове, използвани в полиграфията. Характеристика на шрифтовете, според рисунъка, начертанието, големината и тяхното предназначение

1.3. Полиграфически издателски четни единици. Типографска мерна система. Характерни особености при формат на печатния лист и формат на печатното издание. 1.4. Организационна форма на бизнеса.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае основни понятия, термини, разграничава видовете печатна продукция	10
2.	Характеризира шрифтовете, според рисунъка, начертанието, големината и тяхното предназначение	10
4.	Изяснява последователността на технологичния процес	10
5.	Характеризира особеностите при формат на печатния лист и формат на печатното издание	10
6.	Обяснява необходимите контролни дейности	10
7.	Обяснява изискванията за безопасна работа	5
8.	Изброява субектите на стопанска дейност и описва основните им характеристики, посочва критериите за избор на конкретна правна форма на организация на бизнеса.	5
	Общо:	60 точки

ТЕМА 2. ВИДОВЕ ПЕЧАТ

2.1. Видове печат. Изброяване видовете печат. Характеристика на печата.

2.2. Взаимодействие на хартията с мастилото. Прашени на хартията по време на печат и нейното обезпрашаване.

2.3. Печатане на тираж. Подготовка на материалите за печат. Спазване изискванията за безопасна работа. Ревизия на отпечатъка.

2.4. Управление на човешките ресурси.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
--	------------------------------	-------------------

1.	Знае основни понятия, термини, познава видовете печат.	10
2.	Характеризира печата.	10
3.	Умее да разграничава особеностите на взаимодействие на хартията с мастилото.	10
4.	Аргументира подготовката на материалите за печат.	10
5.	Прави ревизия на отпечатъка.	10
6.	Знае инструкцията за безопасна работа.	5
7.	Знае критериите за оценка и подбор на кадрите, посочва разликата между понятията мотив и мотивация, описва системата за стимулиране на персонала, изброява стратегии за развитие на човешкия капитал.	5
Общо:		60 точки

ТЕМА 3.ВИДОВЕ ОФСЕТОВИ МАШИНИ

3.1.Офсетови машини – видове. Класификация на офсетовите машини. Предимства и недостатъци.

3.2.Устройство на едноцветни, двуцветни и четирицветни листови машини. Технически параметри. Действие на двуцветна офсетова машина

2.3.Статично електричество при печат. Изброяване причините за възникване на статичното електричество в печатния процес

2.4.Подготовка на машината за печат. Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.

2.5. Управленско решение.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае основни понятия, термини, познава видовете машини.	10
2.	Знае и характеризира машините. Обосновава избора на подходяща машина.	10
3.	Описва особеностите при работа и обяснява статично електричество при печат.	20
4.	Описва особеностите при подготовката на машините за печат.	10
5.	Знае инструкцията за безопасна работа.	15
6.	Посочва необходимите условия за вземане на управленско решение, изброява видовете управленско решение и етапите в процеса на изработване, знае основните методи за изработване на управленско решение.	5
Общо:		60 точки

ТЕМА 4. ПРОИЗВОДСТВО НА ХАРТИЯ

4.1.Производство на дървесна маса. Характеристика на видовете дървесна маса и получаването ѝ.

4.2.Производство на дървесна целулоза. Методи за получаване на дървесна целулоза.

4.3.Производство на дървесна полумаса. Съставяне композицията на хартията. Изброяване на видовете проклейки на хартията.

4.4. Предприемачът - основна фигура в организирането на бизнеса.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае основни понятия, термини, познава състава на хартията и видовете проклейки на хартията.	15
2.	Описва производство на дървесна маса и дървесна целулоза.	15
3.	Разграничава и обосновава особеностите на производството на хартия.	15
4.	Знае приложението на хартията за различни печатни издания.	10
5.	Дефинира понятието предприемач, описва личностните качества на предприемача, знае изискванията за организация на работата в екип, познава основите на ръководната дейност.	5
	Общо:	60 точки

ТЕМА 5. ОТЛИВАНЕ НА ХАРТИЯТА

5.1. Отливане на хартия. Видове машини за отливане на хартия.

5.2. Суперкаландриране на хартията.

5.3.Нарязване, форматиране и сортиране на хартията.

5.4. Опаковка и маркировка на хартията.

5.5.Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.

5.6.Предприемачеството - основа за развитие на дребния и среден бизнес.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае и описва процеса на отливане на хартията.	10
2.	Разбира и характеризира суперкаландрирането.	10
3.	Знае и описва нарязване, форматиране и сортиране на хартията.	20
4.	Обосновава необходимостта от опаковка и маркировка на хартията.	10
5.	Знае правилата за безопасна работа.	5
6.	Характеризира предприемаческата дейност, оценява рисковете от предприемаческата дейност.	5
	Общо:	60 точки

ТЕМА 6. МАСТИЛА

- 6.1. Състав на мастилата /милори, сажди, пигменти/
- 6.2. Видове мастила. Класификация. Свойства.
- 6.3. Органични разтворители. Приложение.
- 6.4. Пасты. Видове.
- 6.5. Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.
- 6.6. Иновациите в бизнеса.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае основни понятия, термини, познава видовете мастила и пасты.	10
2.	Характеризира мастилата и техния състав.	20
3.	Познава и описва приложението на органичните разтворители.	10
4.	Обосновава избора на подходящи мастила за различни издания.	10
5.	Знае изискванията за безопасна работа.	5
6.	Дефинира понятието "иновация", посочва значението на иновациите за развитие на бизнеса, предлага вариант за иновация в конкретната професионална област.	5
	Общо:	60 точки

ТЕМА 7. ЗАКРЕПВАНЕ НА МАСТИЛОТО НА ОТПЕЧАТЪКА

- 7.1. Видове закрепване на мастилото.
- 7.2. Химично филмообразуване на свързващото вещество.
- 7.3. Закрепване на мастилото чрез всмукване.
- 7.4. Закрепване на мастилото чрез изпаряване на разтворителя.
- 6.5. Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.
- 6.6. Делови взаимоотношения и комуникативна култура.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае видовете закрепване на мастилото.	10
2.	Разбира и характеризира химично филмообразуване на свързващото вещество.	10
3.	Разграничава и описва особеностите на видовете закрепване на мастилото.	10
4.	Обяснява закрепване на мастилото чрез изпаряване на разтворителя и чрез всмукване.	20
5.	Знае изискванията за безопасна работа.	5
6.	Описва процеса на комуникация, посочва основните видове и принципи на комуникация, знае основните бариери пред успешното комуникиране и посочва начините за тяхното преодоляване, познава съвременни	5

	форми за усъвършенстване на комуникативните умения.	
	Общо:	60 точки

ТЕМА 8.КНИГА И НЕЙНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

8.1. Изброяване елементите на книгата и материалите за нея. Характеризиране на отделните елементи и мястото им в книгата.

8.2. Полиграфически издателски четни единици. Характерни особености при формат на печатния лист и формат на печатното издание

8.3. Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.

8.4. Иновациите в бизнеса.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае основните елементи на книгата и материалите за нея.	10
2.	Разбира и характеризира отделните елементи.	20
3.	Разграничава особеностите на елементите и мястото им в книгата.	10
4.	Характеризира особеностите при формат на печатния лист.	10
5.	Знае изискванията за безопасна работа.	5
6.	Дефинира понятието "иновация", посочва значението на иновациите за развитие на бизнеса, предлага вариант за иновация в конкретната професионална област.	5
	Общо:	60 точки

ТЕМА 9.ПЕЧАТАНЕ НА ПОДВЪРЗИИ

9.1. Безцветно печатане на подвързии. Характерни особености при печатане

9.2. Плосковдлъбното печатане

9.3. Релефно печатане

9.4. Печатане с фолио на подвързии. Видове фолио.

9.5. Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.

9.6. Управленско решение.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае основни понятия, термини, познава видовете фолио	10
2.	Разбира и характеризира плосковдлъбното печатане	10
3.	Разбира и характеризира релефно печатане	10

4.	Разбира и характеризира печатане с фолио на подвързии	10
5.	Разграничава и съпоставя особеностите на видовете печатане и ги обяснява	10
6.	Знае инструкцията за безопасна работа.	5
7.	Знае критериите за оценка и подбор на кадрите, посочва разликата между понятията мотив и мотивация, описва системата за стимулиране на персонала, изброява стратегии за развитие на човешкия капитал.	5
Общо:		60 точки

ТЕМА 10. СГЪВАНЕ И КОМПЛЕКТУВАНЕ НА КНИЖНО ТЯЛО

- 10.1 Подготовка за сгъване на книжното тяло. Устройство на сгъвачна машина. Настройка на формат за сгъване.
- 10.2. Сгъване на книжното тяло. Сгъване и пресуване на печатните коли.
- 10.3. Набор на книжно тяло на колонаборна машина. Устройство на машината.
- 10.4. Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.
- 10.5. Делови взаимоотношения и комуникативна култура.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае устройство на сгъвачна машина.	10
2.	Знае устройство на колонаборна машина.	10
3	Описва подготовката за сгъване на книжното тяло.	
4.	Знае сгъването и пресуването на печатните коли.	10
5.	Описва настройка на формат за сгъване на сгъвачна машина.	20
6.	Знае правилата за безопасна работа.	5
7.	Описва процеса на комуникация, посочва основните видове и принципи на комуникация, знае основните бариери пред успешното комуникиране и посочва начините за тяхното преодоляване, познава съвременни форми за усъвършенстване на комуникативните умения.	5
Общо:		60 точки

ТЕМА 11. СКРЕПВАНЕ НА КНИЖНИ ТЕЛА С КОРИЦА

- 11.1. Скрепване на книжни тела с тел на влагащошевна машина. Действие на машината.
- 11.2. Целофаняване и лакиране на корицата.
- 11.3. Обрязване от три страни на тристранен нож – действия на ножа.

- 11.4.Пакетиране – изисквания при пакетирането.
 11.5..Управление на човешките ресурси.
 11.6.Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае скрепване на книжни тела с тел.	10
2.	Разбира и характеризира влагащопшевна машина.Описва действието на машината.	10
3.	Описва работата на тристранен нож – действия на ножа.	10
4.	Обяснява изискванията при пакетирането.	10
	Обосновава необходимостта от целофаниране и лакиране на корицата.	10
5	Знае правилата за безопасна работа.	5
6.	Знае критериите за оценка и подбор на кадрите, посочва разликата между понятията мотив и мотивация, описва системата за стимулиране на персонала, изброява стратегии за развитие на човешкия капитал.	5
	Общо:	60 точки

ТЕМА 12. ИЗРАБОТВАНЕ НА КНИГИ В ПОДВЪРЗИИ

- 12.1.Подготовка на книжни тела за подвързии. Характерни особености при изработването на книжни тела за подвързии и тяхната дообработка.
 12.2.Подготовка на материалите за подвързии. Определяне размерите на детайлите за подвързии.
 12.3.Подлепване на книжни тела с подвързиите и при изработване на книгите.
 12.4.Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.
 12.5. Управленско решение.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае основни изисквания за подготовка на книжни тела за подвързии.	10
2.	Разбира и характеризира особености при изработването на книжни тела за подвързии и тяхната дообработка.	10
3.	Знае особеностите на подлепване на книжни тела с подвързиите и ги описва.	10
4.	Знае подготовка на материалите за подвързии.	10
5.	Определя размерите на детайлите за подвързии.	10
6.	Знае правилата за безопасна работа.	5
7.	Посочва необходимите условия за вземане на управленско решение, изброява видовете управленско решение и етапите в процеса на изработване, знае	5

	основните методи за изработване на управленско решение.	
	Общо:	60 точки

ТЕМА 13. ИЗРАБОТВАНЕ НА БРОШУРИ

13.1.Изработване на прости и сложни коли. Същност. Разрязване, сгъване и пресуване на колите.

13.2.Комплектуване на книжни тела. Характерни особености при комплектуването с влагане и с набор.

13.3. Обрязване от три страни на тристранен нож – действия на ножа.

14.4.Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.

14.5. Предприемачът - основна фигура в организирането на бизнеса.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Характеризира и описва изработване на прости и сложни коли	10
2.	Описва комплектуване на книжни тела	10
3.	Разграничава особеностите при комплектуването с влагане и с набор на обектите и ги класифицира	20
4.	Описва действието на тристранен нож и движенията на ножа	10
5.	Знае правилата за безопасна работа	5
6.	Дефинира понятието предприемач, описва личностните качества на предприемача, знае изискванията за организация на работата в екип, познава основите на ръководната дейност.	5
	Общо:	60 точки

ТЕМА 14. ОТПЕЧАТВАНЕ НА УЧЕБНИЦИ

14.1.Категоризация на учебниците по възрастови групи. Избор на формат, шрифт и кегел на буквите.

14.2.Материали за печат. Подбор според санитарно-хигиенните изисквания за учебници.

14.3.Свързване на илюстрации в учебника и използване на видовете подчертавания – рамки, шрифтове, таблици.

5.5.Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.

5.6.Предприемачеството - основа за развитие на дребния и среден бизнес.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае категоризацията на учебниците по възрастови групи.	10

2.	Знае видовете подчертавания.	10
3.	Разбира и характеризира избора на формат, шрифт и кегел на буквите.	20
4.	Обосновава избора на материали за печат на учебници според санитарно-хигиенните изисквания .	10
5.	Знае правилата за безопасна работа.	5
6.	Характеризира предприемаческата дейност, оценява рисковете от предприемаческата дейност.	5
Общо:		60 точки

ТЕМА 15. ТИРАЖОУСТОЙЧИВОСТ НА ПЕЧАТНИТЕ ФОРМИ

15.1. Особеностите на печатната форма.Фактори от които зависят.

15.2. Критерии за оценка на тиражоустойчивостта на печатните форми.

15.3. Причини за износване на печатни форми.

6.5.Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.

6.6. Делови взаимоотношения и комуникативна култура.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае основни фактори, от които зависят печатните форми.	10
2.	Разбира и характеризира особеностите на печатната форма	20
3.	Описва причини за износване на печатни форми	10
4.	Изброява критериите за оценка на тиражоустойчивостта на печатните форми.	10
5.	Знае правилата за безопасна работа.	5
6.	Описва процеса на комуникация, посочва основните видове и принципи на комуникация, знае основните бариери пред успешното комуникиране и посочва начините за тяхното преодоляване, познава съвременни форми за усъвършенстване на комуникативните умения.	5
Общо:		60 точки

ТЕМА 16. РЕГИСТРАЦИЯ НА ИЗДАТЕЛСТВО

- 14.1. Статут и концепция на издателството.
- 14.2. Структуриране на издателството.
- 14.3. Роля на редактора в издателството.
- 14.4. Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.
- 14.5. Мениджмънт на издателската дейност.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае статута и концепцията на издателството	10
2.	Разбира и характеризира издателската дейност	15
3.	Описва структурата на издателството	10
4.	Знае ролята на редактора в издателството	15
5.	Знае правилата за безопасна работа.	5
6.	Описва значението на мениджмънта в издателската дейност	5
	Общо:	60 точки

ТЕМА 17. ПРОМОЦИЯ НА КНИГАТА

- 10.1. Авторско право. Теоретична обосновка на авторското право.
- 10.2. Функции на промоцията.
- 10.3. Рецензии и отзиви за книгата.
- 10.4. Рекламна дейност.
- 10.5. Спазване изискванията за здравословен и безопасен труд.
- 10.6. Предприемачът - основна фигура в организирането на бизнеса.

	КРИТЕРИЙ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ	БРОЙ ТОЧКИ
1.	Знае и обяснява необходимостта от авторското право.	10
2.	Описва функции на промоцията.	10
3.	Разбира и характеризира рекламната дейност.	10
4.	Прави характеристика на рецензии и отзиви за книгата.	20
5.	Знае изискванията за безопасна работа.	5
6.	Дефинира понятието предприемач, описва личностните качества на предприемача, знае изискванията за организация на работата в екип, познава основите на ръководната дейност.	5
	Общо:	60 точки

VI. СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

Държавният изпит по практика на професията с продължителност до 3 дни по 6 астрономически часа. В деня, определен за откриване на държавният изпит всеки ученик изтегля индивидуално практическо задание.

Табл. №3.

№ по ред	К р и т е р и и	П о к а з а т е л и	Брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд, противопожарна охрана и опазване на околната среда.		да –не
2.	Правилен избор на технологична документация, методи и средства за изпълнение на практическото задание.	<ul style="list-style-type: none"> изяснява съдържанието, същността и значението на технологичната документация, свързана със заданието. обяснява методите и средствата, чрез които ще се осъществи работата. 	5
3.	Изработване на заданието.		45
3.1.	Ефективна организация на работното място.	<ul style="list-style-type: none"> Подреденост на работното място. Целесъобразно използване на помагалата и инструменти. Работа с равномерен темп. 	5
3.2.	Спазване изискванията на основните технологични документи.	<ul style="list-style-type: none"> Обяснява работата си съобразно изискванията на документите. 	5
3.3.	Спазване на последователността при обработка на изделието.	<ul style="list-style-type: none"> Самостоятелно определяне на последователността на операциите в съответствие с конкретното задание. Спазване на последователността в обработката. 	10
3.4.	Точност и пълнота на обработване.	<ul style="list-style-type: none"> Самостоятелно изпълване на заданието. Хронология и яснота на работата. количество на извършената работа. 	5
3.5.	Качество на изпълнението на изпитното задание.	<ul style="list-style-type: none"> Съответствие на крайния резултат със заданието. Изпълнение на заданието в поставения срок. Представителен вид на изделието. 	15
3.6.	Самоконтрол и самопроверка на изпълнението на изпитното задание.	<ul style="list-style-type: none"> Контрол и проверка . Отстраняване на евентуални грешки. Оптимален разчет на времето за изпълнение на изпитното задание. 	5
4.	Защита на изработеното изделие.		10
		О Б Щ О	100%

Първият критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако ученик получи “НЕ” в който и да е момент от изпита по този критерий, изпитът се прекратява и на ученика се поставя оценка слаб (2).

VII.СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

1. Системата за оценяване на държавните изпити за придобиване на професионална квалификация е точкова. Максималният брой точки за оценяване на всяка изпитна тема и на всяко индивидуално практическо задание е 60 точки.

2. Оценяването на всяка изпитна тема се извършва по критериите към нея, определени в изпитната програма.

3. Оценяването на всяко индивидуално практическо задание се извършва по критериите, изписани в него, които са конкретизирани в съответствие с единните национални критерии, определени в изпитната програма.

4. Всеки член на съответната изпитна комисия преглежда и оценява разработените изпитни теми, преглежда и оценява индивидуалните практически задания и изслушва защитата им (ако това е предвидено в изпитната програма).

5. На всяка изпитна тема се поставя рецензия, под която се подписват всички членове на комисията.

6. Цифровите оценки от държавните изпити по теория и практика на професията с точност до 0,01 се изчисляват по формулата

$$\text{ЦИФРОВА ОЦЕНКА} = 0,1 \times \text{РЕАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ}$$

7. Цифровите оценки се вписват в протоколите за резултатите от държавния изпит по теория на професията и от държавния изпит по практика на професията.

8. Оценяваните могат да се запознаят с рецензията от писмената си работа и с резултатите от оценяването на практическото си задание.

9. Оценка от държавните изпити по теория и практика на професията са окончателни.

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

**Румяна Иванова Петрова – СОУ "Г.С.Раковски" – В.Търново
Розалия Михайлова Личева – РИО -В.Търново.**